

Zahl Nāg. 3, 1 (= वृद्ध). P. 5, 1, 59. m. n. Siddh. K. 280, b, 10. 1) für sich stehend; a) n. AK. 3, 6, 24. H. 873. शतायं RV. 8, 1, 5. शतेन मा परि पाहि AV. 4, 19, 8. तं शतेनैव दत्तपति CAT. Br. 4, 3, 4, 3. शते ददाति 13, 1, 5, 6. Ait. Br. 2, 17, 6, 2. ऊर्ध्वं शतात् ÇĀṅkh. Çr. 6, 6, 40. शतं शतम् *je hundred* Praçnop. 3, 6. M. 8, 294. 388. Varāh. Brh. S. 13, 4. ऋशीतिभागः शते M. 8, 140. पूर्णं शतम् 388. पूरितं तु शतं खया Kathās. 64, 157. शतस्य दाता M. 3, 177. der gezählte Gegenstand im gen. oder im selben Casus wie das Zahlwort H. 872. Schol. शुचीनाम् RV. 1, 30, 2. पुराम् 4, 30, 20. 48, 5. M. 9, 50. 11, 75. MBh. 3, 15724. दासीनां समलंकृतम्। शतम् 2082. विद्यामित्रसुतानां तु शतं नानाविधायुधम् R. 1, 53, 5. शतं तै राजन्मिषजः RV. 1, 24, 9. पुरः 4, 27, 1. 31, 9. fg. शतं मृत्युन् AV. 1, 30, 8. 4, 37, 8. 5, 30, 16. 12, 4, 22. Taitt. Up. 2, 8. शतं किमीः RV. 1, 64, 14. CAT. Br. 1, 9, 2, 19. शरदः शतं RV. 7, 66, 16. TBr. 3, 1, 2, 1. MBh. 3, 3054. Bhāg. P. 3, 23, 46. शतं वर्षाणि 3, 15, 1. M. 4, 158. 165. शतं समाः 3, 40, 5, 58. 11, 25. शतमाजतीः 8, 82. शतं वर्षम् Bhāg. P. 4, 29, 24. ऋत्त्रशस्त्राणि शतं परमभास्वरम् R. 1, 23, 14. शतं परमभास्वरम्। वसिष्ठपुत्रान्दशे तप्यमानान् 57, 14. शतं सकृन् भेषजानि TBr. 3, 1, 2, 7. शतं सकृन्नाययानाम् R. 2, 83, 5. शतेनाभिष्टिभिः RV. 4, 46, 2. 2, 18, 6. AV. 4, 16, 7. Bhāg. P. 8, 10, 29. शते शरत्सु AV. 18, 2, 38. शते शते संवत्सरेषु CAT. Br. 10, 1, 5, 4. शतमूतिभिः (= शतेन) RV. 4, 31, 3. दुः। दे शते गोः 7, 18, 22. Kāty. Çr. 17, 2, 28. R. 4, 59, 6. M. 8, 121. पण्यानां 138. Jāṇ. 3, 100. भद्रकान् R. 2, 33, 20. pl. शता पुः RV. 1, 53, 8. शतेनमन्वनानुः 80, 9. 4, 32, 18. दासस्य 30, 15. गोनाम् 5, 27, 2. 6, 63, 10. 7, 103, 10. त्री शतानि 5, 29, 7. 8. युक्ता हरयः शता दश 6, 47, 18. शतानि षट् M. 8, 228. 378. 385. 389. 412. 9, 285. Spr. 2472. Mārk. P. 46, 27. शतान्यनुडुका पञ्च MBh. 2, 1928. 3, 1728. 4, 1058. षष्टा शतैश्च नवभिः शराणाम् 5, 7143. R. 2, 89, 11. 5, 2, 26. Spr. (II) 4229. शतैः — ऋष्यामनिमेषवृत्तिभिः Ragh. 3, 43. हरणानां रथानां च येतास्थानां चतुर्ध्वजम्। ददामि ते शतान्यष्टौ किङ्किणीविभूषितान्॥ R. 1, 53, 18. सिराः शतानि सप्तैव च Jāṇ. 3, 100. Bhāg. P. 3, 23, 26. 8, 11, 21. शतैर्धनुर्भिः Hariv. 12730. — ऋष्यामनैकेन शतं क्रतूनामपविष्टम् 99 Ragh. 3, 88. शतमेकाधिकम् 101 Varāh. Brh. S. 11, 5. शतमेकसमेतम् dass. 16. एकमधिकं शतम् dass. MBh. 3, 2816. साष्टे शते 108 AK. 3, 4, 4, 13. gewöhnlich wird die hinzu zu addierende kleinere Zahl in der Ordinal-Form beigelegt P. 5, 2, 45. fg. द्वे चत्वारिंशे शते 240 CAT. Br. 12, 2, 1, 6. 7, 3, 1, 43. 12, 2, 1, 7. Ind. St. 9, 467. fg., wo eine Menge von Beispielen aufgeführt werden. शत in Verbindung mit einem Zahlwort auf क् bedeutet so und so viel vom Hundert: पञ्चकं शतम् fünf Procent M. 8, 139. द्विकम्, त्रिकम्, चतुष्कम् 141. fg. — b) m. वेतनं ते शतं शताः (शता ed. Bomb. = शतानि Nilak.) MBh. 3, 2639. पञ्च शतान्नयान् 4, 1057. शतं शताश्च तुरगाः Hariv. 13606. — 2) am Ende eines comp. a) nach dem gezählten Gegenstande als n. वासःशतम् CAT. Br. 13, 4, 1, 15. धेनुं Kāty. Çr. 22, 10, 1. M. 8, 237. 9, 157. 11, 206. MBh. 3, 2980. 13, 811. R. 1, 38, 1. 18. Spr. 2534. 3294. AK. 2, 9, 87. Varāh. Brh. S. 53, 4. 16. व्यापारशतेन Spr. (II) 3572. नीरसकाष्ठताडनं (I) 3083. ग्रामशतानाम् so v. a. ग्रामशतस्य M. 7, 114. नानाधातुशतैः MBh. 3, 2406. 2453. R. 1, 1, 91. 2, 45, 64, 18. Megh. 49. Spr. 2743. 3022. Varāh. Brh. S. 30, 15. 104, 18. Kathās. 18, 269. BRAHMA-P. in LA. (III) 56, 4. उपवासशतैः Spr. (II) 3285. fg. स्नानतीर्थशतैः 1640. नव स्नायुशतानि Jāṇ. 3, 100. सप्त ज्ञातिशतानि R. 1, 59,

VII. Theil.

18. 1, 93. शतश्रीशतसंकुला 5, 17. ÇĀṅk. 193. Spr. 2057. 2071. तद्दिनं वर्षशताधिकमिव जगाम Vrt. in LA. (III) 8, 17. षोडशं वर्षशतम् 116 Jahre Kāṇḍ. Up. 3, 16, 7. Die multiplicirende kleinere Zahl stellt sich im comp. vor den gezählten Gegenstand: चतुर्वर्षशतायुम् 400 Jahre alt M. 1, 83. MBh. 3, 16804. Auch m.: द्वियोजनशतास्तस्य दृष्टाः MBh. 13, 7318. — b) als n. nach einer kleineren Zahl, die a) hinzu addirt wird: एकशतम् 101 Praçnop. 3, 6. Kāṇḍ. Up. 8, 11, 3. M. 11, 129. Jāṇ. 3, 267. ऋष्यशतम् 150 M. 8, 267. द्वे ऋष्यशतैः 280 ÇĀṅkh. Çr. 16, 8, 9. eine grosse Anzahl von Beispielen zusammengestellt Ind. St. 9, 469. Gewöhnlich tritt अधिक oder उत्तर zwischen die beiden Zahlen. — 3) multiplicirend: षट्शतम् M. 8, 198. पञ्चशतम् 376. ऋष्यशतमष्टाविंशतिरेव च Jāṇ. 1, 302. गवां दशशतम् MBh. 3, 2568. पशूनां त्रिशतम् R. Gorr. 1, 13, 31. षट्शतैश्चापि पदातिभिः MBh. 3, 3031. त्रिशतास्थान् 7, 2384. किष्कुचतुःशतम् AK. 2, 1, 18. Auch m.: चतुःशतान् MBh. 7, 2384. निधयो मे चतुःशताः 2, 2091. सप्तशता (oder सप्त शता) वीराः Mārk. P. 113, 1. 124, 9. Häufig als collect. f. in dieser Verbindung: दशशती 1000 Rāṇa-Tar. 6, 38. द्वादशशती षष्टिः 1260 1, 54. श्लोकसप्तशती MBh. 1, 592. — γ) adj. (f. ई) am Ende eines adj. comp.: तावच्छती संध्या eben so viele Hundert (Jahre) umfassend M. 1, 69. MBh. 3, 12828. Hariv. 511. 11304. 11309. द्विशती zweihundert umfassend MBh. 3, 12829. Hariv. 512. fg. — δ) adj. ord.: द्विशत der 200ste MBh. 1 in der Unterschr. des 200sten Adhjj. ebenso in एकाधिकशत, द्वाधिकशत u. s. w. — 3) am Anfange eines comp. a) vor dem gezählten Gegenstande: षोडशेन कृ वा एष इतस्तपति ÇĀṅkh. Br. 8, 3. षोडशवत् Spr. 1899. षोडशनाययिन् MBh. 3, 2898. R. 1, 1, 70. Varāh. Brh. S. 74, 3. षोडशवत् पापम् Weber, Kṛṣṇaṭ. 223. Vgl. auch die mit शत beginnenden Composita weiter unten. — b) vor einem num. collect.: द्वय n. 200 Varāh. Brh. S. 32, 31. दिव्याब्दानां शतत्रयम् Mārk. P. 46, 28. त्रिंशदधिकं च शतत्रयम् Rāṇa-Tar. 1, 53. — Vgl. ऋध्यर्थ, ऋष्ट, एक, चतुः, त्रि, दश, दशरश्मि, द्वि, नव, पञ्च, पर, षट्, सप्त, मक्याता.

2. शत m. N. pr. eines Sohnes des Vasudeva Hariv. 14439 nach der Lesart der neueren Ausg. st. शठ der älteren.

शतक (von शत) 1) adj. (f. शतिका) a) aus hundred bestehend, hundred umfassend: संध P. 5, 1, 21. Schol. निदान Vārtt., Schol. संध्या Hariv. 514. Mārk. P. 46, 30. — b) der hundertste: कला R. 7, 36, 13. — 2) m. Bein. Vishṇu's H. c. 68. — 3) f. शतिका nach einer kleineren Zahl ein Betrag von — hundred P. 5, 4, 1. 2. — 4) n. ein Hundert: पुंसाम् Pañśār. 1, 1, 25. fg. 2, 25. शतकैः स्कन्धैः 7, 13. पुष्पोद्यनैश्च शतकैः 17. रत्नकुम्भे (कुम्भ?) शतकम् 2, 4, 30. ऋष्ट 108: नामाष्टशतकम् MBh. 3, 158. — Vgl. श्रमरु, द्वि, नीति, भाव, मयूर, वैराग्य, व्यास, शृङ्गार u. s. w. शतकपालेश m. der Herr der hundred Schalen, wohl Bez. einer Form Çiva's Rāṇa-Tar. 1, 337.

शतकर्मन् m. ein N. Saturns H. c. 14.

शतकीर्ति m. N. pr. des 10ten Arhant's der zukünftigen Utsarpiṇi H. 54.

शतकुन्द m. Nerium odorum Ait. (करवीर) Rāṇa. im ÇKDa.

शतकुम्भ 1) m. angeblich N. pr. eines Berges Bhār. zu AK. zur Erklärung von शतकुम्भ ÇKDa. — 2) f. या N. pr. eines Flusses MBh. 3, 7088. 14230. 6, 326 (VP. 182).